

Lotterinemnda

Vedtak i Lotterinemnda 22. juni 2020

Sak

2020/0133 Stiftelsen Friluftssykehuset – org.nr. 916 473 958 – klage over avslag på søknad om merverdiavgiftskompensasjon

Til stede: Leder Elisabeth Wittemann, medlem Åse Gustavsen og medlem Ingjald Sørhøy

Sakens bakgrunn

Stiftelsen Friluftssykehuset (klager) søkte 2. september 2019 om merverdiavgiftskompensasjon for regnskapsåret 2018. Søknadsbeløpet gjaldt et kompensasjonsbeløp på 1 198 058 kroner etter dokumentert modell.

Lotteritilsynet avslo søknaden 2. desember 2019, med den begrunnelse at søknaden gjaldt kompensasjon som ikke dekkes av forskrift om merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner, jf. § 6 bokstav b.

Klager ved advokat Alex Borch påklaget vedtaket 20. desember 2019. Klager anfører at Lotteritilsynet har lagt til grunn en uriktig forståelse av stiftelsens formål, fordi stiftelsens formål ikke utelukkende eller i hovedsak er å drive med oppføring av bygg. Klager viser til at stiftelsens overordnede formål er «å styrke den helhetlige behandlingen av somatisk syke, primært barn og unge», og at oppføringen av friluftssykehus ikke er et formål i seg selv, men et virkemiddel for å realisere stiftelsens overordnede formål. Klager viser videre til at tilsynet ikke har lagt tilstrekkelig vekt på at selve oppføringen av friluftssykehus kun utgjør en begrenset del av stiftelsens arbeid, og at byggene er gitt bort vederlagsfritt. Friluftssykehusene har aldri vært ført som formuesgjenstander hos stiftelsen. Oppføringskostnadene må derfor regnes som driftskostnader ettersom de ikke gir noen formuesøkning hos stiftelsen. Klager mener det må legges til grunn at forskriften § 6 bokstav b er inspirert av merverdiavgiftskompensasjonsloven § 4 andre ledd nr. 3, og at det derfor skal ses hen til at friluftssykehusene verken selges eller leies ut, slik at unntaket ikke kommer til anvendelse. Med dette må oppføringskostnadene regnes som, eller likestilles med, ordinære driftskostnader ved vederlagsfrie overføringer av friluftssykehusene.

Klager anfører også at avslaget innebærer usaklig forskjellsbehandling, ettersom andre sammenlignbare organisasjoner har fått merverdiavgiftskompensasjon, selv om de har oppført nye rom i sykehus. Dette gjelder for eksempel Aktiv Mot Kreft og Stiftelsen Sykehusbarn.

Postadresse

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Tlf.: 55 19 30 00

E-post: post@knse.no

Klager gjør gjeldende at stiftelsen under enhver omstendighet har krav på delvis kompensasjon. Det er vist til at direkte byggekostnader utgjør 5 553 317 kroner, mens stiftelsens totale driftskostnader utgjør 7 198 418 kroner. Differansen må derfor uansett være kompensasjonsberettiget, jf. forskriften § 6 bokstav b.

Klager viser også til at merverdiavgiftskompensasjon har stor betydning for stiftelsen, som har begrenset egenkapital. Dersom avslaget opprettholdes, kan det bety at det ikke vil bli mulig å oppføre flere friluftssykehus.

Lotteritilsynet har ikke funnet grunn til å omgjøre sitt vedtak, og har oversendt klagen med innstilling 7. februar 2020 til Lotterinemnda for behandling.

Klager ved advokat Alex Borch har inngitt merknader 19. februar 2020 til tilsynets innstilling. Klager understreker blant annet at det ikke er grunnlag for tilsynets antakelse om at «en stor andel» av felleskostnadene gjelder bygging av friluftssykehus. Stiftelsen har også i 2018 hatt annen aktivitet som ikke kan sies å være ny-, på- eller ombyggingskostnader. Det vises for øvrig til klagen og klagers merknader til innstillingen i sin helhet.

Det rettslige grunnlaget

Det rettslige grunnlaget for ordningen er forskrift 23. oktober 2018 nr. 1600 om merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner (heretter forskriften).

Formålet med ordningen er å fremme frivillig aktivitet, og den skal kompensere for kostnader frivillige organisasjoner har til merverdiavgift ved kjøp av varer og tjenester, jf. forskriften § 1.

Det følger av forskriften § 6 bokstav b at det ikke gis kompensasjon for «ny-, på- og ombyggingskostnader for bygg, anlegg eller annen fast eiendom som ikke anses som drifts- og vedlikeholdskostnader». I henhold til forskriften § 5 niende ledd er det søkeren selv som må foreta en avgrensning av hvilke kostnader som skal være med i søknaden, dersom organisasjonen «også driver virksomhet som faller utenfor ordningen». Dersom søkeren ikke har foretatt en slik avgrensning, kan søknaden «etter en totalvurdering» avslås.

Av forvaltningsloven § 34 følger det at klageinstansen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye opplysninger. I dette ligger at klageinstansen fullt ut kan prøve både rettsanvendelsen, saksbehandlingen, faktum og det frie skjønn. Klageinstansen kan selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Lotterinemndas vurdering

Stiftelsen Friluftssykehuset sin klage gjelder Lotteritilsynets avslag på søknad om merverdiavgiftskompensasjon for regnskapsåret 2018.

Kostnader til nybygg, som ikke anses som drifts- og vedlikeholdskostnader, faller utenfor kompensasjonsordningen.

Klager har anført at oppføringen av friluftssykehus ikke er et selvstendig formål med stiftelsen, men et virkemiddel for å realisere stiftelsens overordnede formål

om å styrke den helhetlige behandlingen av somatisk syke, primært barn og unge. Dette tilsier ifølge klager at byggekostnadene knyttet til oppføring av friluftssykehus må anses som driftskostnader for stiftelsen.

Klager har søkt om kompensasjon for merverdiavgiftskostnader i forbindelse med oppføringen av to nybygg. Dette gjelder hytte Rikshospitalet og hytte Kristiansand sykehus. Byggekostnadene er til sammen 5 553 317 kroner, jf. note 5 til årsregnskapet for 2018. Det følger direkte av forskriften § 6 bokstav b at disse kostnadene faller utenfor kompensasjonsordningen. Det er ikke angitt at det har betydning hvem som skal være fremtidig eier av byggene.

Klager har vist til at unntaket i forskriften § 6 bokstav b bør sammenholdes med merverdiavgiftskompensasjonsloven § 4 andre ledd nr. 3.

Merverdiavgiftskompensasjonsloven gjelder for kommuner og fylkeskommuner mv., og den aktuelle bestemmelsen fastslår at det ikke gis kompensasjon for merverdiavgift på «anskaffelser til bygg, anlegg eller annen fast eiendom for salg eller utleie». Merverdiavgiftskompensasjonsloven og forskriften ivaretar ulike formål, jf. henholdsvis loven § 1 og forskriften § 1. Lotterinemnda kan ikke se at det er rettslige holdepunkter for at forskriften § 6 bokstav b skal forstås i lys av, eller på samme måte, som den aktuelle lovbestemmelsen.

Klager har subsidiært gjort gjeldende at stiftelsen uansett har rett til merverdiavgiftskompensasjon for de kostnadene som ikke knytter seg direkte til bygging av friluftssykehus. Dette er anført å være differansen mellom 7 198 418 kroner som er totale driftskostnader i regnskapet, og byggekostnadene. I differansen inngår 941 193 kroner i lønnskostnader og 703 908 kroner i «andre driftskostnader», jf. note 5 i regnskapet. Det fremgår av transaksjonsoversikten at det er felleskostnader til lys og varme, driftsmaterialer, datakostnader, revisjons- og advokathonorar, kontorrekvisita og telefon/telefaks. Lønnskostnader er ikke merverdiavgiftspliktig kjøp av varer og tjenester, og inngår uansett ikke i ordningen, jf. § 8.

Det er søkeren selv som skal foreta en avgrensning av hvilke kostnader som faller innenfor ordningen, og som skal være med i søknaden, jf. forskriften § 5 niende ledd. Klager har ikke foretatt en slik avgrensning i søknaden, og Lotteritilsynet kan etter en totalvurdering avslå søknaden. Lotterinemnda er enig med tilsynet i at søknaden skal avslås i sin helhet. Nemnda slutter seg til Lotteritilsynets vurdering om at andre driftskostnader for en stor del knytter seg til oppføringen av hyttene, selv om klager også utfører noen andre aktiviteter som ikke knytter seg til nybygg.

Lotterinemnda kan ikke se at det foreligger usaklig forskjellsbehandling. Det vises til Lotteritilsynets redegjørelse i innstillingen på side 5, om at verken Aktiv Mot Kreft eller Stiftelsen Sykehusbarn har hatt byggekostnader i sin søknadsdokumentasjon for regnskapsåret 2018.

Konklusjon

Lotterinemnda finner etter en konkret vurdering av sakens opplysninger at tilsynets vedtak skal opprettholdes.

Vedtak

Klagen tas ikke til følge.

Dokumentet er godkjent elektronisk